

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne
Čj. MSP-274/2017-OJD-SPZ/2
Počet listů: 3
Přílohy: 3

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Věc: obvinění R.R. a J.R.

Příloha:

-trestní spis Okresního soudu v Ostravě, sp. zn. 3 T 111/2016
-dozorový spis Okresního státního zastupitelství v Ostravě, sp. zn. 11 ZT 41/2015 (vložen všeobecný spis Okresního státního zastupitelství v Ostravě, sp. zn. 11 ZN 4626/2014)

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněných R.R. a J.R.,

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě ze dne 24. 6. 2015, sp. zn. 11 ZT 41/2015, jímž byla zamítnuta jako nedůvodná podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu stížnost obviněného R.R. podaná proti usnesení policejního orgánu Policie České republiky, Městského ředitelství policie, ÚO SKPV, OHK Ostrava, č.j. KRPT-113487-121/TČ-2014-070781-2024, ze dne 28. 5. 2015,

a dále proti usnesení státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě ze dne 17. 5. 2016, sp. zn. 11 ZT 41/2015, jímž byla zamítnuta jako nedůvodná podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu stížnost obviněného J.R. podaná proti usnesení policejního orgánu Policie

České republiky, Městského ředitelství policie, ÚO SKPV, OHK Ostrava, č.j. KRPT-113487-121/TČ-2014-070781-2024, ze dne 28. 5. 2015.

Jde-li o procení vývoj ve věci, pak tento byl následující.

Dne 18. 6. 2014 vydal policejní orgán podle § 158 odst. 3 trestního řádu záznam o zahájení úkonů trestního řízení ve věci podezření z přečinu podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku, kterého se měli dopustit R.R. a J. R. tím, že:

„J.R., jako jednatel společnosti L.E.I. s.r.o., , fiktivně zaměstnal R.R., kterého přihlásil na OSSZ Karviná dne 23. 9. 2013 k pojištění na hlavní pracovní poměr, následovně R. R.1 ode dne 1. 10. 2013 do 28. 3. 2014 nastoupil na nemocenskou, kdy na základě potvrzení zaměstnavatele spol. L.E.I., s.r.o., byly R.R. vyplaceny za období od 22. 10. 2013 do 30. 11. 2013 nemocenské dávky ve výši 25.840 Kč a je nárokována výplata nemocenského ode dne 1. 12. 2013 do 28. 3. 2014 ve výši 76.315 Kč.“

Záznam o zahájení úkonů trestního řízení byl v dané věci vydán na základě trestního oznámení Okresní správy sociálního zabezpečení v Ostravě ze dne 16. 5. 2014.

Orgán Policie České republiky, Městského ředitelství policie, ÚO SKPV, OHK Ostrava, následně usnesením ze dne 5. 2. 2015, č.j. KRPT-113487-99/TČ-2014-070781-2024, podle § 159a odst. 1 trestního řádu věc odložil, neboť se podle jeho názoru nejednalo o podezření z trestného činu a nebylo na místě vyřídit věc jinak.

Ke stížnosti Okresní správy sociálního zabezpečení v Ostravě ze dne 11. 2. 2015 rozhodla státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě usnesením ze dne 27. 2. 2015, sp. zn. 11 ZN 4626/2014, podle § 149 odst. 1 trestního řádu o zrušení výše uvedeného usnesení policejního orgánu o odložení věci a podle § 149 odst. 1 písm. b) trestního řádu uložila policejnímu orgánu, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

V odůvodnění tohoto usnesení přitom státní zástupkyně konstatovala, že po vyhodnocení shromážděných důkazů je třeba dospět k závěru, že byl spáchán trestný čin, který spáchaly konkrétní osoby. Nezbyvá proto než zahájit trestní stíhání dle § 160 odst. 1 trestního řádu obou podezřelých pro přečin podvodu dílem dokonáný, dílem nedokonáný dle §§ 21 odst. 1 trestního zákoníku, 209 odst. 1, 3 trestního zákoníku, jehož se dopustili jako spolupachatelé.

Trestní stíhání obviněných R.R. a J.R. bylo následně zahájeno usnesením policejního orgánu Policie České republiky, Městského ředitelství policie, ÚO SKPV, OHK Ostrava ze dne 9. 3. 2015, č.j. KRPT-113487-105/TČ-2014-070781-2024, pro přečin podvodu dílem dokonáný, dílem nedokonáný ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku k § 209 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku.

Obviněný R.R. podal proti právě uvedenému usnesení o zahájení trestního stíhání v zákonné lhůtě stížnost, která byla v souladu s § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu předložena k

rozhodnutí Krajskému státnímu zastupitelství v Ostravě, neboť státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě dala policejnímu orgánu pokyn k zahájení trestního stíhání obviněných, což vyplývá z výše citované části odůvodnění usnesení ze dne 27. 2. 2015, sp. zn. 11 ZN 4626/2014.

Usnesením státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě ze dne 20. 4. 2015, sp. zn. 2 KZT 264/2015, bylo usnesení policejního orgánu Policie České republiky, Městského ředitelství policie, ÚO SKPV, OHK Ostrava ze dne 9. 3. 2015, č.j. KRPT-113487-105/TČ-2014-070781-2024, podle § 149 odst. 1 trestního řádu zrušeno a podle § 149 odst. 1 písm. b) trestního řádu bylo policejnímu orgánu uloženo, aby ve věci znovu rozhodl.

Ve stručnosti lze uvést, že důvodem zrušení předmětného rozhodnutí policejního orgánu byla vada spočívající v absenci vyjádření subjektivní stránky trestného činu podvodu ve smyslu § 209 trestního zákoníku v popisu skutku předmětného usnesení. Nad rámec výše uvedeného státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě v odůvodnění usnesení konstatoval, že v tomto případě je stížnostním orgánem Krajské státní zastupitelství v Ostravě, když závazný konkrétní pokyn k zahájení trestního stíhání vyplynul přímo z usnesení státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě ze dne 27. 2. 2015, sp. zn. 11 ZN 4626/2014, kterým tato zrušila odkládací usnesení policejního orgánu.

Trestní stíhání obviněných bylo po úpravě popisu skutku opětovně zahájeno usnesením orgánu Policie České republiky, Městského ředitelství policie, ÚO SKPV, OHK Ostrava ze dne 28. 5. 2015, č.j. KRPT-113487-121/TČ-2014-070781-2024. Proti tomuto usnesení podali stížnost oba obvinění, přičemž obviněný R.R. tak učinil prostřednictvím svého obhájce Mgr. Ing. P.B. a obviněný J.R. tak učinil prostřednictvím svého obhájce JUDr. I.H..

O obou stížnostech obviněných následně rozhodla státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě, když usnesením ze dne 24. 6. 2015, sp. zn. 11 ZT 41/2015, zamítla podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu jako nedůvodnou stížnost obviněného R.R. a když usnesením ze dne 17. 5. 2016, sp. zn. 11 ZT 41/2015 zamítla podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu rovněž jako nedůvodnou stížnost obviněného J.R.

Na tomto místě je třeba též uvést, že posléze bylo orgánem Policie České republiky, Městského ředitelství policie, ÚO SKPV, OHK Ostrava ze dne 4. 8. 2016, č.j. KRPT-113487-182/TČ-2014-070781-2026, podle § 160 odst. 1, odst. 5 trestního řádu zahájeno trestní stíhání R.R. pro přečin pojistného podvodu podle § 210 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku.

Dne 6. 9. 2016 podala státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě u Okresního soudu v Ostravě obžalobu pro dva skutky, přičemž pod bodem 1) obžaloby byl popsán skutek, pro nějž bylo zahájeno trestní stíhání proti obviněným R.R. a J. R. usnesením orgánu Policie České republiky, Městského ředitelství policie, ÚO SKPV, OHK Ostrava ze dne 28. 5. 2015, č.j. KRPT-113487-121/TČ-2014-070781-2024, a pod bodem 2) obžaloby byl pak popsán skutek, pro nějž bylo zahájeno trestní stíhání R.R. usnesením policejního orgánu Policie České republiky, Městského ředitelství policie, ÚO SKPV, OHK Ostrava ze dne 4. 8. 2016, č.j. KRPT-113487-182/TČ-2014-070781-2026.

Usnesením Okresního soudu v Ostravě ze dne 4. 10. 2016, sp. zn. 3 T 111/2016, byla trestní věc obviněných J.R. a R.R. dle § 314c odst. 1 písm. a) trestního řádu za užití § 188 odst. 1

písm. e) trestního řádu vrácena státnímu zástupci k došetření, neboť v rámci přípravného řízení došlo k závažným procesním vadám, které nebylo možné odstranit v řízení před soudem. V odůvodnění tohoto usnesení soud mimo jiné konstatoval, že státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě pochybila, když stížnosti obviněných proti usnesení o zahájení trestního stíhání nepředložila k rozhodnutí Krajskému státnímu zastupitelství v Ostravě, ale rozhodla o nich sama, a to přestože předtím dala pokyn k zahájení trestního stíhání obviněných.

Státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě podala proti usnesení o vrácení věci státnímu zástupci k došetření stížnost, kterou Krajský soud v Ostravě shledal částečně důvodnou, a proto svým usnesením ze dne 28. 11. 2016, sp. zn. 3 To 435/2016, napadené usnesení Okresního soudu v Ostravě ze dne 4. 10. 2016, sp. zn. 3 T 111/2016, zrušil dle § 149 odst. 1 písm. b), odst. 3 tr. řádu v bodě 2) výroku usnesení (tj. ohledně skutku popsaného pod bodem 2) obžaloby), přičemž v této části okresnímu soudu uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

V té části odůvodnění týkající se skutku popsaného pod bodem 1) obžaloby, ohledně kterého zůstalo usnesení okresního soudu nedotčeno, přitom Krajský soud v Ostravě mimo jiné uvedl, že státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě nerespektovala procesní postup vyplývající z § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu ani závazný pokyn Krajského státního zastupitelství v Ostravě prezentovaný v jeho usnesení ze dne 20. 4. 2015, sp. zn. 2 KZT 264/2015. O podaných stížnostech proti usnesení o zahájení trestního stíhání u obou obviněných ze dne 28. 5. 2015 tak bylo příslušné rozhodovat Krajské státní zastupitelství v Ostravě a nikoliv Okresní státní zastupitelství v Ostravě, zastoupené státní zástupkyní, jež dala přímo pokyn k zahájení trestního stíhání obou podezřelých, a to usnesením ze dne 27. 2. 2015. Předmětný pokyn se týká skutku, který je zcela totožný v obou citovaných usneseních o zahájení trestního stíhání, včetně použité právní kvalifikace. Nemůže tak obstát právní závěr státní zástupkyně, že další pokyn k zahájení trestního stíhání již nedávala.

Podle § 146 odst. 1 trestního řádu platí, že orgán, proti jehož usnesení stížnost směřuje, může jí sám vyhovět, nedotkne-li se změna původního usnesení práv jiné strany trestního řízení.

Jde-li o usnesení policejního orgánu, které bylo vydáno s předchozím souhlasem státního zástupce nebo na jeho pokyn, může policejní orgán sám stížnosti vyhovět jen s předchozím souhlasem státního zástupce.

V § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu se uvádí, že pokud lhůta k podání stížnosti již všem oprávněným osobám uplynula a stížnosti nebylo vyhověno podle odstavce 1, předloží věc k rozhodnutí policejní orgán státnímu zástupci, který vykonává nad přípravným řízením dozor, a jde-li o stížnost proti usnesení, k němuž tento státní zástupce dal souhlas nebo pokyn, jeho prostřednictvím nadřízenému státnímu zástupci.

V předmětné věci státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě ustanovení § 146 odst. 2 trestního řádu zprvu respektovala, když stížnost obviněného R.R. proti usnesení policejního orgánu Policie České republiky, Městského ředitelství policie, ÚO SKPV, OHK Ostrava ze dne 9. 3. 2015, č.j. KRPT-113487-105/TČ-2014-070781-2024, o zahájení trestního stíhání, předložila k rozhodnutí Krajskému státnímu zastupitelství v Ostravě s tím, že sama dala k zahájení tohoto trestního stíhání pokyn a není tak k rozhodnutí o ní věcně příslušná. Poté, co bylo usnesení o zahájení trestního stíhání ke stížnosti obviněného R.R. státním zástupcem Krajského státního zastupitelství v Ostravě zrušeno, ovšem státní zástupkyně

Okresního státního zastupitelství v Ostravě nevyhodnotila správně nastalou procesní situaci a postupovala v rozporu s § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu.

Po opětovném zahájení trestního stíhání obviněných usnesením policejního orgánu Policie České republiky, Městského ředitelství policie, ÚO SKPV, OHK Ostrava ze dne 28. 5. 2015, č.j. KRPT-113487-121/TČ-2014-070781-2024, pro týž skutek s totožnou právní kvalifikací, totiž státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě rozhodla o stížnostech obviněných, a to usnesením ze dne 24. 6. 2015, sp. zn. 11 ZT 41/2015, o stížnosti obviněného R.R. a dále usnesením ze dne 17. 5. 2016, sp. zn. 11 ZT 41/2015, o stížnosti obviněného J. R., aniž k tomu byla věcně příslušná.

Věcná nepřislusnost státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě měla přitom svůj původ v tom, že tato dala policejnímu orgánu pokyn k zahájení trestního stíhání obviněných.

Na právě uvedeném závěru nemůže nic změnit ani skutečnost, že první usnesení o zahájení trestního stíhání obviněných bylo státním zástupcem Krajského státního zastupitelství v Ostravě následně zrušeno, když posléze vydané nové usnesení o zahájení trestního stíhání doznalo změn pouze ve vyjádření původně absentující subjektivní stránky trestného činu.

Pokud byl tedy stíhaný skutek i jeho právní kvalifikace v obou ve věci vydaných usneseních o zahájení trestního stíhání totožný, nelze než konstatovat, že se pokyn státní zástupkyně udělený k prvnímu z nich vztahoval i k tomu druhému, a že tak měl o stížnosti obviněných ve smyslu

§ 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu rozhodovat státní zástupce nadřízeného státního zastupitelství, tj. Krajského státního zastupitelství v Ostravě.

Proto **navrhují**, aby Nejvyšší soud České republiky:

- 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že usnesením státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě ze dne 24. 6. 2015, sp. zn. 11 ZT 41/2015, byl porušen zákon v neprospěch obviněného R.R. ve smyslu § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu;
- 2) podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že usnesením státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě ze dne 17. 5. 2016, sp. zn. 11 ZT 41/2015, byl porušen zákon v neprospěch obviněného J.R. ve smyslu § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu;
- 3) podle § 269 odst. 2 trestního řádu zrušil napadené usnesení státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě ze dne 24. 6. 2015, sp. zn. 11 ZT 41/2015,
- 4) podle § 269 odst. 2 trestního řádu zrušil napadené usnesení státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Ostravě ze dne 17. 5. 2016, sp. zn. 11 ZT 41/2015,

5) a dále postupoval podle § 270 odst. 1 trestního řádu a věc přikázal Krajskému státnímu zastupitelství v Ostravě k novému projednání a rozhodnutí.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [8 Tz 22/2018](#)